De 100 mest bevilgende danske fonde og foreninger i 2021

Fondenes Videnscenter

22.08.2022

Fondenes
Videnscenter

Indholdsfortegnelse

Formål	3
Executive summary	4
Hovedpointer	5
De 100 mest bevilgende fonde i 2021	6
Definitioner, metode og kildegrundlag	11

Formål

Denne analyse har til formål at give et lille sektorperspektiv på Fondenes Videnscenters liste over de 100 mest bevilgende fonde og foreninger for 2021, der er opdateret i august 2022. Analysen ser bl.a. på spændet i bevillingsbeløb på listen, og hvordan de enkelte typer af fonde optræder på listen.

Denne oversigt inkluderer ikke indsamlende fonde og foreninger og heller ikke hel- og halvoffentlige fonde og foreninger.

Analysen indgår i Fondenes Videnscenters faste, årlige udgivelser.

Executive summary

2021 bød på et rekordhøjt samlet bevillingsbeløb fra de 100 mest bevilgende fonde i Danmark (*bemærk at der er tilfælde, hvor bevillinger gives fra én fond til en anden med henblik på videreuddeling. Hvis begge fonde er på listen, kan sådan en bevilling indgå i listen to gange*. *Se side 13).*

De 100 fonde bevilgede tilsammen ca. 23,7 mia. kr. i 2021, svarende til knap 6,9 mia. kr. mere end i 2020. Det har betydet et stort opsving i de almennyttige bevillinger, til gavn for samfundet og de mange bevillingsmodtagere, der får almennyttige bevillinger fra FondsDanmark.

Når man ser på udviklingen af det samlede bevillingsbeløb for 2021, er det værd at bemærke, at størstedelen af den markante vækst kommer fra de to mest bevilgende fonde på listen. De står tilsammen for ca. 5 mia. kr. af væksten i 2021. Samtidig er væksten på knap 2 mia. kr., som de 98 andre fonde står for, en stor og markant vækst.

Der er en klar overvægt af erhvervsdrivende fonde (73) blandt de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i Danmark, og det er især de erhvervsdrivende fonde, der står for væksten i det samlede bevillingsbeløb fra 2020 til 2021.

Hovedpointer

Udviklingen i det samlede bevillingsbeløb har i perioden været stigende
I 2021 bevilgede de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i Danmark ca. 23,7 mia. kr. I perioden fra 2019 til 2021 var der en betydelig stigning i det samlede bevillingsbeløb fra de 100 mest bevilgende fonde på hele 41 %. En stor del af denne stigning fandt sted fra 2020 til 2021, hvor det samlede bevillingsbeløb steg med knap 6,9 mia. kr. *Se side 7.*
(bemærk at der er tilfælde, hvor bevillinger gives fra én fond til en anden med henblik på videreuddeling. Hvis begge fonde er på listen, kan sådan en bevilling indgå i listen to gange. Se side 13).

De 10 mest bevilgende fonde står for størstedelen af det samlede bevillingsbeløb – og for en markant del af stigningen fra 2020
I oversigten over de 100 mest bevilgende fonde fremgår det, at størstedelen (76 %) af det samlede bevillingsbeløb blev bevilget af de 10 fonde, der bevilgede mest i 2021. Det betyder, at der er meget stor forskel på, hvor stort bevillingsbeløbet var for de 10 mest bevilgende fonde og de 10 mindst bevilgende fonde i oversigten. Bevillingsbeløbet steg fra 2020 til 2021, og væksten er særligt båret af de to mest bevilgende fonde på listen. De stod tilsammen for ca. 5 mia. kr. af væksten i 2021. Samtidig er væksten på knap 2 mia. kr., som de 98 andre fonde stod for, en stor og markant vækst. *Se side 8-9.*

Der er en klar overvægt af erhvervsdrivende fonde blandt de 100 mest bevilgende
73 ud af de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i 2021 var erhvervsdrivende fonde, mens 21 var almene fonde, og seks var foreninger. Der var således en tydelig overvægt af erhvervsdrivende fonde, hvilket indikerer, at det gik godt for mange af de fondsejede virksomheder, og at de fonde, der ejer virksomhederne, overordnet set, har haft mere overskud at dele ud af. *Se side 10.*

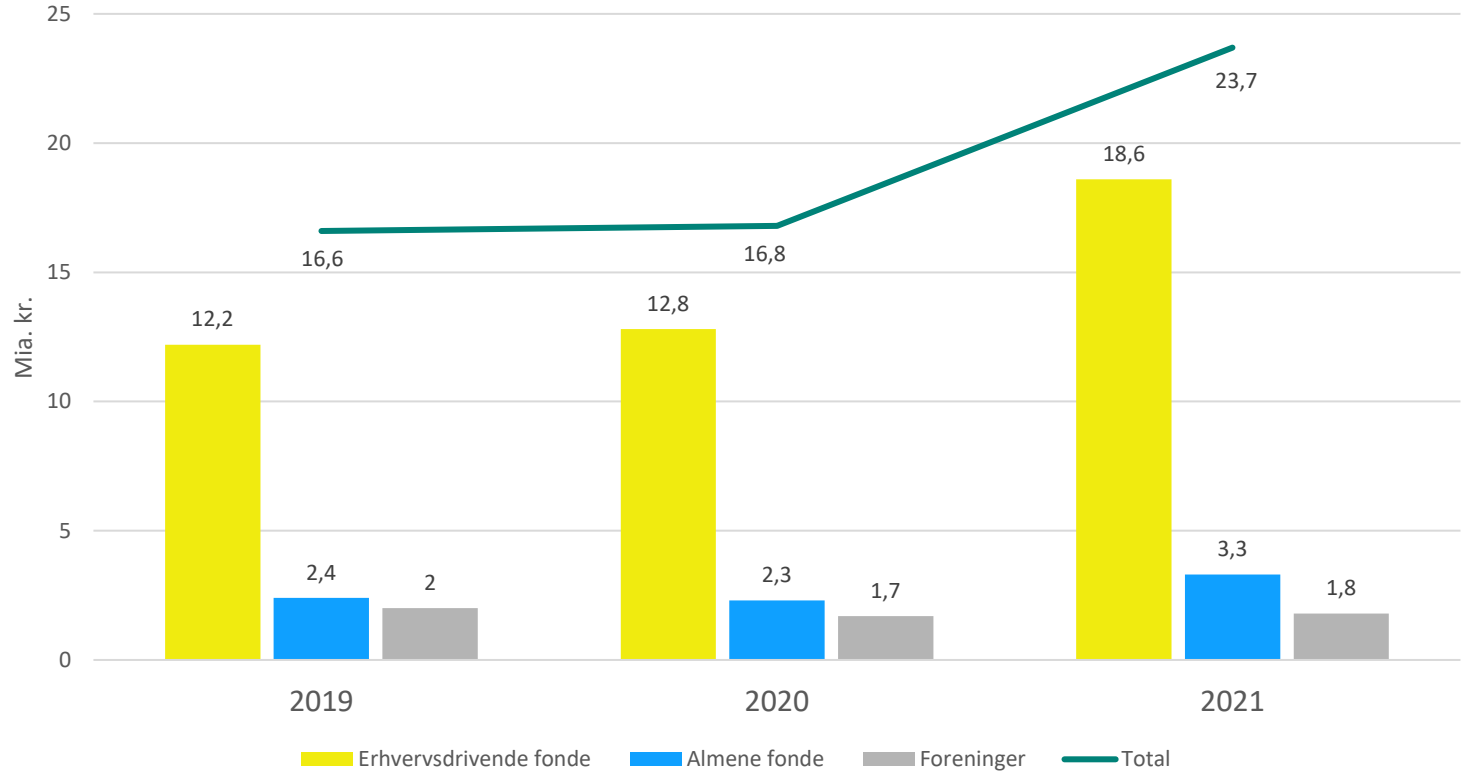
De erhvervsdrivende fonde, der indgår i oversigten over de 100 mest bevilgende fonde, bevilgede i 2019 ca. 12,2 mia. kr. og i 2021 ca. 18,6 mia. kr. Dette svarer til en stigning i bevillingerne fra de erhvervsdrivende fonde på 52 %. Det meste af stigningen fandt sted fra 2020 til 2021, hvor det samlede bevillingsbeløb fra de erhvervsdrivende fonde steg med 46 %. *Se side 7.*

Fondenes
Videnscenter

De 100 mest bevilgende fonde i 2021

Udviklingen i det samlede bevillingsbeløb for de 100 mest bevilgende fonde pr. år

Figur 1. Bevillingsniveau 2019-2021 i mia. kr.

I perioden fra 2019 til 2021 har der været en positiv udvikling i det samlede bevillingsbeløb fra de 100 mest bevilgende fonde fra ca. 16,6 mia. kr. i 2019 til ca. 23,7 mia. kr. i 2021. Det svarer til en stigning på 42 % i perioden (*bemærk at enkelte bevillinger kan tælle flere gange. Se side 13).*

Der er især sket en stigning fra 2020 til 2021, hvor det samlede bevillingsbeløb fra de 100 mest bevilgende fonde steg med knap 6,9 mia. kr.

Det er særligt bevillingerne fra de erhvervsdrivende fonde, der er steget betydeligt i perioden og dermed har betydet en markant stigning i det samlede bevillingsbeløb. De erhvervsdrivende fonde på listen bevilgede i 2019 ca. 12,2 mia. kr. og i 2021 ca. 18,6 mia. kr. Dette svarer til en stigning i bevillingerne fra de erhvervsdrivende fonde på 52 % i perioden.

Kilde: Fondenes Videnscenter 2022

Bevillingsniveauet for ”top 10” samt nr. 50 og nr. 100 blandt de 100 mest bevilgende fonde i Danmark

Tabel 1. Bevillingsbeløb i 2021 i kr.

	Fondsnavn	Bevillingsbeløb 2021
1.	Novo Nordisk Fonden	8.799.000.000
2.	LEGO Foundation	2.800.000.000
3.	VILLUM FONDEN	1.493.000.000
4.	Realdania	1.036.000.000
5.	A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond	921.300.000
6.	Lundbeckfonden	803.000.000
7.	Carlsbergfondet	758.670.000
8.	TrygFonden	619.000.000
9.	Augustinus Fonden	399.000.000
10.	Nordea-fonden	338.706.000
50.	K G FONDEN	38.535.000
100.	Tømmerhandler Johannes Fogs Fond	8.007.000

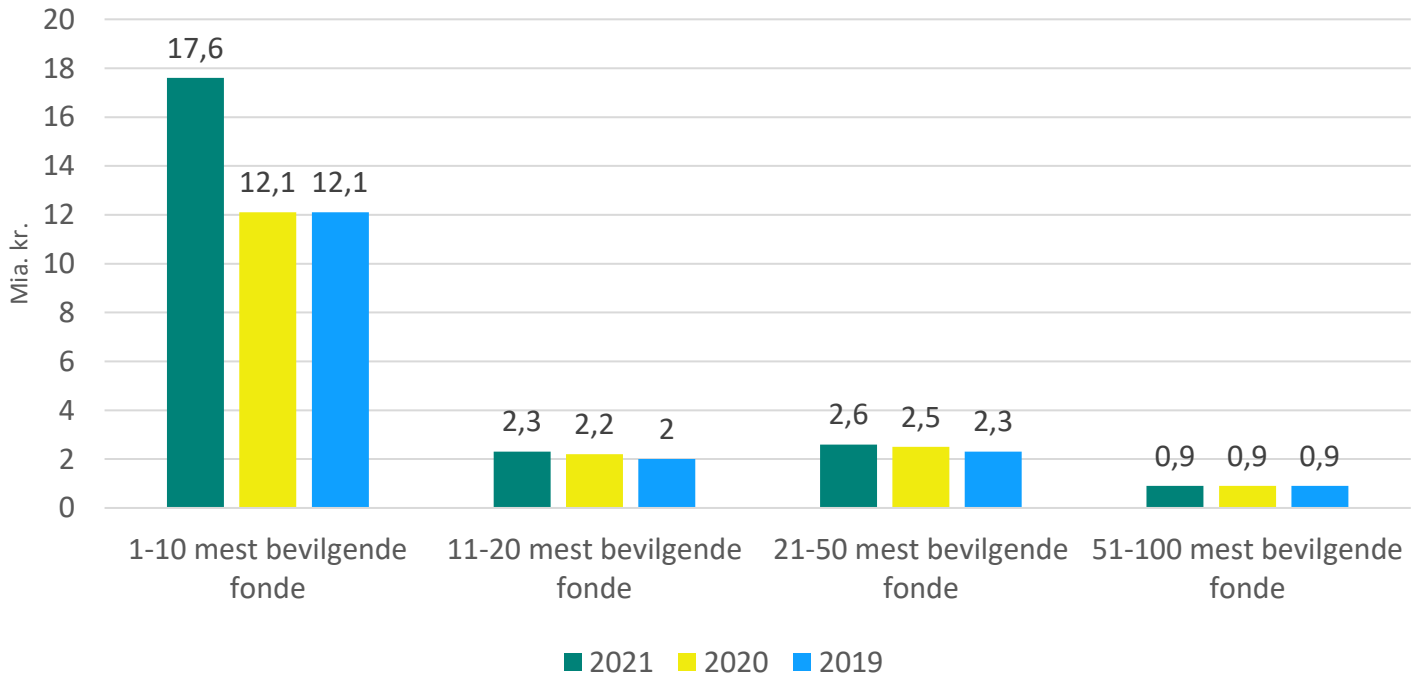
Tabel 1 viser bevillingsbeløb i 2021 for hhv. ”top 10” samt nr. 50 og nr. 100 på listen over de mest bevilgende fonde.

Tabellen giver en indikation af, at selv inden for listen med de 100 mest bevilgende fonde var der store forskelle på bevillingsniveauet. Fire fonde har i 2021 bevilget et beløb på over en mia. kr., og nr. 100 på listen har bevilget ca. 8 mio. kr. i 2021.

Ser vi blot på ”top 10”, stod disse fonde for 76 % af det samlede bevillingsbeløb i 2021 fra de 100 mest bevilgende fonde.

Udviklingen i samlet bevillingsbeløb for grupper af de mest bevilgende fonde

Figur 2. Grupperede bevillingsbeløb i mia. kr. i 2019 til 2021

Figur 2 viser udviklingen i bevillingsbeløb, hvor de 100 mest bevilgende fonde er grupperet. På figuren ses de 10 største, nr. 11-20, nr. 21-50 samt nr. 51-100 på listen over de mest bevilgende fonde og foreninger.

Figuren viser tydeligt, at det samlede bevillingsbeløb alle år har været præget af at "top 10" bevilgede markant mere end de øvrige grupper.

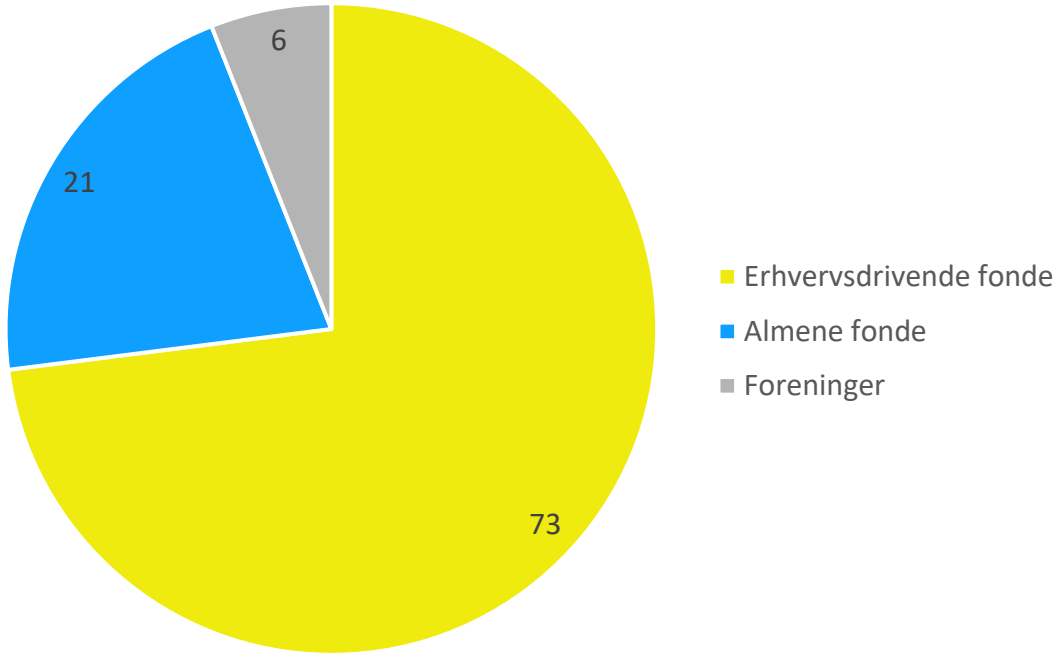
I 2021 var forskellen dog endnu mere tydelig end de foregående år, da "top 10" i 2021 stod for ca. 17,6 mia. mens de øvrige grupper stod for ca. 1-2,6 mia. Det er her værd at bemærke, at hele 5 mia. kr. af væksten fra 2020 til 2021 var båret af de to mest bevilgende fonde.

I 2019 og 2020 stod "top 10" for ca. 12,1 mia., mens de øvrige grupper stod for ca. 1-2,5 mia. kr.

Kilde: Fondenes Videnscenter 2022

Fordeling af de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i 2021, efter type

Figur 3. Typer af fonde og foreninger blandt de mest bevilgende i 2021 (i antal)

Figur 3 viser, at 73 ud af de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i 2021 var erhvervsdrivende fonde, mens 21 var almene fonde, og 6 var foreninger.

Der var således en tydelig overvægt af erhvervsdrivende fonde, hvilket indikerer, at det gik godt for mange af de fondsejede virksomheder, og at de fonde, der ejer virksomhederne, overordnet set, har haft mere overskud at dele ud af.

Fordelingen svarer til tidligere års billede, hvor der var 72-74 erhvervsdrivende fonde på listen over de 100 mest bevilgende fonde.

Kilde: Fondenes Videnscenter 2022

Fondenes Videnscenter

Definitioner, metode og kildegrundlag

Definitioner

Fonde og fondslignende foreninger

Generelt bruger vi betegnelsen ”fonde” for både ”fonde” og ”fondslignende foreninger”, da det gør teksten nemmere at læse. Enkelte steder, hvor der er en analytisk pointe i at adskille de to kategorier, ser vi dog på dem hver for sig.
Fondene på listen opfylder følgende kriterier samtidig:

- Fondene skal være uddelende/bevilligende til almennyttige formål.
- Fonden skal være privat – det vil sige, at statslige fonde ikke indgår. Statslige fonde forstås i denne sammenhæng som fonde, der modtager offentlige midler eller er offentligt reguleret.
- Indgår fondene og foreningerne på listen over godkendte indsamlende organisationer jf. SKAT, *https://skat.dk/skat.aspx?oid=2061734*, må disse ikke have mere end 10 % indtægter fra andet end egne virksomheder, finansielle indtægter, bevillinger fra andre fonde eller donationer, der har karakter af endowment. Det gælder offentlige tilskud, indsamling fra private og virksomheder og indtægter fra partnerskaber m.v. Der ses bort fra donationer i form af arv. Undtaget er de fonde/foreninger, der alene er godkendt efter BAL § 3, stk. 2, til at modtage arv boafgiftsfrit og dermed omfattet af BAL § 3, stk. 1, litra g. Kriteriet har til formål at udskille de organisationer, der primært er indsamlende.

Bruttobevillinger

Med bevillinger menes tilsagn om midler, der er afgivet af fonden, og som er registreret i årsregnskabet. I opgørelsen er der anvendt bruttobevillinger. Det betyder bl.a., at der tages udgangspunkt i det samlede tilsagnsbeløb. Der fratrækkes således ikke eventuelle tilbageførsler fra tidligere års bevillinger. Vi har valgt bruttobevillinger, fordi det med udgangspunkt i regnskaberne ikke er muligt at korrigere tallene for alle de inkluderede fonde.

Metode og kildegrundlag

Oversigten over de 100 mest bevilgende fonde og foreninger er udarbejdet på baggrund af regnskaber indhentet fra 270 fonde og filantropiske foreninger, som er vurderet til at have et bevillingsniveau, der gør dem til potentielle kandidater til at indgå i oversigten. Den fulde oversigt findes på Fondenes Videnscenters hjemmeside: https://fondenesvidenscenter.dk/fonde-i-tal.
Fondens eller foreningens placering i oversigten er bestemt ud fra dens bevillinger i 2021.

Vi tager udgangspunkt i fondenes finansielle regnskabsår. Enkelte fonde har forskudt regnskabsår. I de tilfælde er der foretaget en vurdering af, hvad der indgår som det korrekte for de enkelte år i tabellen. Det skyldes, at det ikke er alle regnskabsår, der starter 1. januar.

Nogen bevillinger kan tælle to gange

Der er tilfælde, hvor bevillinger gives fra én fond til en anden med henblik på videreuddeling. Hvis begge fonde er på listen, kan sådan en bevilling indgå i listen to gange. Et eksempel er, at der er årlige bevillinger fra Villum Fonden til både Velux Fonden og KR Foundation. Alle tre fonde indgår med deres bruttobevillinger på listen. Et andet eksempel er LEGO Fondens bevilliger til Ole Kirk's Fond. Når man ser på det samlede bevillingsbeløb for de 100 fonde på listen, skal man derfor være opmærksom på, at nogen bevillinger tælles dobbelt.

Alle bevillinger medtages

De opgjorte tal indeholder både bevillinger til almenvelgørende, familieformål m.v. for så vidt, at de i årsregnskabet er registeret som en bevilling/uddeling.